

HIDVÉGARDÓI Krónika

IDŐSZAKOS KÖZÉLETI ÚJSÁG

Megjelenik Hidvégardó Község Önkormányzatának támogatásával

*Kellemes Húsvéti Ünnepeket
kíván a
Krónika Olvasóinak
a Szerkesztőség és az Önkormányzat*

JUBILÁL A HELYI ÚJSÁG

1997 elején néhány helybéli úgy érezte, :

„hogyan eljött az ideje annak, hogy látványosan épülő – szépülő lakóhelyünkön is megjelenjen egy olyan lap, amely a miénk, mert általunk készül, rólunk, nekünk, értünk szól.”

Tóth Pál

1997. májusában megjelent a HIDVÉGARDÓI KRÓNIKA első száma.

F szerkesztje: Tóth Pál

A szerkesztésben közreműködött: Váraljainé Zavodnyik Ágnes

1999-től az újság f szerkesztje: Béres Krisztina. A szerkesztésben közreműködött: Viszóczy László

2001-től az újság f szerkesztje: Kovács Lászlóné. A szerkesztésben közreműködik: Viszóczy László, 2006-ig Drótos Tiborné, majd 2007-től Derján Józsefné és Molnár Attila.

Ahogy remélték az újság elindítója a kiadvány immár 10 éve rendszeresen megjelenik, 2001-től negyedévente. Ahhoz, hogy mindez megvalósuljon a szerkesztés segítségére volt az a sok lelkes cikkíró, akik közül többen állandó rovatként írásukkal színesítették a lapot. Ezúton szeretnénk megköszö-

ni:

- Kovács László, Szemenyei Péter katolikus plébánosoknak
- Almási Ferenc, Kovács-Hajdú Albert, Meleg Attila református lelképásztoroknak
- Mezei Ágnes gyógyszerésznek
- Boros László Sportegyesület elnökének
- Matusz Tamás polgármesternek
- Boros Lászlóné általános iskola igazgatójának
- Tóth-Szabó Istvánné vezető óvónak
- Scsavnyiczkiné Nagy Ildikó élelmiszervezetőnek
- Béres Gyula pedagógusnak
- Molnár Józsefnek és még sokan másoknak, hogy közreműködtek írásukkal, és ezzel nemcsak a szerkesztést segítették, hanem a település kulturális életét is gazdagították. Kérjük, hogy a jövőben is segítsék munkánkat.

Köszönet a Községi Önkormányzatnak is, mert fontosnak tartotta az újság megjelentetését, hogy eljuthasson minden helyben élő családnak és sok elszármazott számára. Az ehhez szükséges kiadások teljes mértékben vállalta, így ingyenes maradt a kiadvány.

A Szerkesztő -

A TARTALOMBÓL

Húsvéti köszönt	2	Együtt az egészségért	9
.....			
A mi b...neinkért szenvedett!	2	Kéménysepr...k hirdetménye	9
.....		
Anyakönyvi hírek	3	Méregtelenítsünk?	9
A Húsvét sziget titka	3	Kertészkedünk – a gyep... l	9
.....		
Ágfay Antalra emlékezve	4	Praktika oldal	11
.....			
Betekintés a Képviselőtestület munkájába	5	Gyermekszemmel	11
.....		
Délművészeti felkutatás	5	Banduzsányművészet	11

ség

Húsvéti köszöntő

A húsvét igazi tavaszi ünnep. A megújuló természet csodája újra ámulatba ejt minket. Rügyek pattannak, ágak hajtanak, vetések serkennek, a madarak újra vidáman dalolnak. Az emberi szívekben is moccan valami, új kezdet hevülete lendíti a gondolatokat, vágyakat, tetteket.

A hív ember Jézus Krisztusnak, a Megváltónak nyomába lépve akar elszakadni a régitől, meghalni a bűnöknek, hogy Vele együtt új életre támadjon. A keresztség titkának átélésére készül, amelyben részese lett a húsvéti titoknak, Krisztus megváltó halálának és feltámadásának.

Krisztussal, az új Ádámmal határozottan nemet mond a Kísértésnek, s a Szenvedő Szolgával engedelmes lesz mindhalálig. Krisztusnak, az új Mózesnek nyomában átkel a halál sötét honából az élet fénylő országába, új és örök szövetségre lép Istennel, asztalhoz telepedik az Isten Báránya örök húsvéti lakomáján, s táplálkozik az örök élet kenyérével, megízleli az isteni élet édességét.

„Nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Jézus Krisztusra, az ő halálára keresztelkedtünk meg? A keresztség által ugyanis vele együtt a halálba temetkezünk, hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm 6,3-4). „Ezért úgy tekintétek ti is magatokat, hogy meghaltatok a bűnöknek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban.” (Róm 6,11)

A húsvét igazi öröme az új élet, a bűnből, a halál igájából kiszabadult élet mámorító diadala. Ez visszhangzik a Feltámadott szavaiból: „Békesség veletek! Én vagyok, ne féljete!”

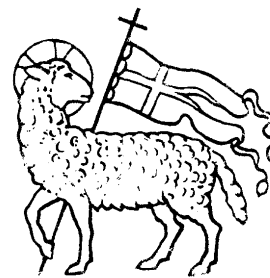
Zsuzaváros korunk talán minden korábbinál a félelmek, a halálos kiszolgáltatottságok kora. Az egyetemes pusztulás lehetőségének árnya ott lebeg bolygónk felett. Emberek milliói kegyetlenül szenvednek a bűn, a zsarnokság, az önzés igájában. Úgy tűnik, a halál hatalma, a pusztítás rülete jóval erősebb, mint a szeretet ereje. A húsvét szembesít az élet és halál drámai küzdelmével, ami a világban zajlik.

A húsvéti szekvencia gyönyörűen foglalja össze a titkot: „Élet és halál csodás, nagy párharcra szállt, meghalván az Élet a Halálon úr lett.” Maga Jézus mondja: „Ne féljete, én legyőztem a világot!”

Húsvétkor újra meg kell érteződünk a meggyőződésben, hogy Krisztussal az Élet végérvényesen győzött a halálon, s az életét áldozatul adni kész szeretet mindig képes új világot teremteni! Hidvégardóban is...

Ezekkel a gondolatokkal kívánok a Krónika minden kedves olvasójának az értünk kereszthalált szenvedett Üdvözít megváltói misztériumaiban elmélkedni, és a feltámadt Úr Krisztusban örvendezni, áldott húsvéti ünnepet!

Szemenyei Péter plébános

A mi bűneinkért szenvedett!

Textus: Máté 27, 45-54

„Hat órától kezdve pedig sötétség lőn mind az egész földön, kilencz óráig.

Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: **ELI, ELI! LAMA SABAKTANI?** azaz: **Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?**

Némelyek pedig az ott állók közül, a mint ezt hallák, mondának: **Illést hívja ez.**

És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot vőn, és megtöltvén eczettel és egy nádszálra tűzvé, inni ad vala neki.

A többiek pedig ezt mondják vala: **Hagyd el, lássuk eljő-e Illés, hogy megszabadítsa őt?**

Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét. És imé a templom kárpítja fölétől aljáiig ketté hasada; és a föld megindula, és a kősziklák megrepedezének.

És a sírok megnyílának, és sok elhúnyt szentnek teste föltámadá.

És kijöven a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének.

A százados pedig és a kik ő vele őrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen megrémülének, mondván: **Bizonny, Istennek Fia vala ez!**”

Alapigénk Krisztus szenvedésének legmélyebb pontjához vezet. Azt olvastuk az Igéből, hogy sötétség lett három óra hosszáig az egész földön. Nem volt ilyen a világtörténelemben soha. Egyetlenegy helyen olvassuk a Bibliában, hogy sötétség volt három napig, de csak Egyiptom földjén, a csapások miatt. De hogy az egész világon sötétség legyen, ez soha azelőtt és soha azóta nem volt. Az egész világtörténelemnek ez a legsötétebb órája. Jézus szenvedésének a legmélye. Amikor az Ő szájából hangzik el ez a kiáltás: "Én Istenem, Én Istenem! Miért hagyál el engemet?" A hangos kiáltás rámutat lelki kínjainak mélységeire, hitére és Istenhez való vágyakozásra. Itt döbbenünk rá arra, hogy a bűnöknek mik a következményei: senki sem volt képes elviselni Isten haragjának a súlyát csak Jézus, mert a világ bűneit hordozta a kereszten. Itt van Krisztus szenvedésének mélypontja, mert Itt nem csak a teste, hanem a lelke is szenvedett, itt szakad fel a hangos kiáltás a szívéből és Isten nem válaszolt neki. Ez volt az a nagy ár, amelyet a megváltásért fizetett.

Azt hiszem, hogy ez a kiáltás sok-sok ember kiáltása. Hány ember kiáltott már így közülünk, hogy: **Istenem, miért?** Lehet, hogy neked is voltak az életedben olyan pillanatok, amikor mondtad, hogy miért, miért én, miért nekem? Miért kellett ennek így történnie, miért hagyátál el engemet, miért? Ha most hallgatnánk a világból felhangzó nyögést, sóhajtást, jaj-kiáltást, ha hallanánk a kórházakból felhangzó irtózatot kiáltást, aminek talán már szava sincs, csak ezt mondja Isten fe-

lé, Istenem miért, miért kell nekem így szenvedni? Akkor úgy érzem, hogy erről a földről mint egyetlenegy kiáltás hangzik a menny felé, hogy: én Istenem, én Istenem, miért? Miért hagyta magunkra minket? Miért kell ennek így történnie? Istennek van válasza, hogy miért. Egyetlenegy rövid válasza: **a bűn miatt!**

A Golgota a csodák helye. Még ott is gúnyolták, de megmentette az egyik latrot, alig, hogy megfeszítették máris másokért imádkozott, gondoskodott anyjáról. **Ecetes szivacs. Illést hívja hadd lássuk eljön hogy megmentse?** Jézus hangosan felkiáltott és kilehelte lelkét. Ebben a pillanatban valami nagy dolog történt. A templom kárpitja ketté hasadt, és az út szabaddá vált a Szentek Szentjébe, mindenki számára. Nem kellett már több áldozat mert Isten elfogadta a legtökéletesebbet, Krisztus áldozatát. A sírok megnyitlakt. Földrengés rázta meg az egész földet. Isten a földrengéssel mindenki figyelmét a fiára akarta terelni. A körül állók és a százados akik látták az eseményt beismerték: Bizony Isten fia volt ez

A Lukács evangéliuma végén van egy mondat: "Így kellett szenvedni a Krisztusnak". (24,46). Kellett! Neki jönnie kellett, mert nem bírta ki a mennyben, hogy te meg én elveszünk. Neki jönnie kellett Betlehembe, végig kellett járnia Izráel poros utcáit, mennie kellett az elveszett után, mennie kellett fel a keresztre. Isten szeretetének a kell-je - muszáj volt. Így olvastam egyszer egy asszonyról, akinek halálra ítélték a fiát, amikor meghallotta a halálos ítéletet, így mondta, hogy mindenem keresztül kellett mennem, a királyhoz. Nem tudott megállítani senki, nekem menni kellett és odaborulni a király elé és azt mondani: Király kegyelmezz a fiának! Egy kemény tekintet nézett rám - a fiad vétkezett, holnap délben ha megszólal a harang, a fiadat kivégzik. Akkor így mondta az asszony, másnap délben mennem kellett fel a toronyba egészen a harangig. Valami láthatatlan erő vitt, és a két kezembe fogtam a harang nyelvét, a süket harangozó húzta - a harang nem szólalt meg, de az anya két keze eleven ronccsá lett. Akkor mennem kellett a király elé, odamutattam neki a két csonkot és azt mondtam: Király - a harang nem szólalt meg!

A király szeméből kiesett a könny - asszony, a fiad szabad! Értjük már, hogy mit jelent az Isten szeretetének a kell-je? Jézusnak mennie kellett korbácsoláson, töviskoronán keresztül, amíg oda nem tehetette a két véres kezét az Atya elé - Atyám bocsáss meg nekik. Az ítélet végre hajtatott, a törvénynek elég tétetett - én Istenem, én Istenem - miért hagyta el engemet? Hát ezért - érted - mert a törvény szent, visszavonhatatlan, megmozdíthatatlan, örök. Isten fia értünk halt meg ennyire fontosak vagyunk az Ő számára.

Imádkozzunk

Örökkévaló Istenünk! Köszönjük, hogy elvetted b - neinket és hadd áldjunk, hogy igazságos és szent Isten vagy. Köszönjük, hogy nagyobb a szereteted mindennél. Áldunk a keresztért. Köszönjük Úr Jézus, hogy ma újra mondhatjuk, hogy hálát adok, hogy érettem hagyott el az Isten, hogy érettem jártad végig a pokol sötétségét, hogy eleget tégy érettem, helyettem. Köszönjük az egyetlen kiutat és hadd kérjünk most minden emberért. Úr Jézus, légy irgalmas, hogy vissza ne utasítsuk ezt a felénk forduló csodálatos szeretetedet. Ámen.

Meleg Attila református lelkipásztor

Anyakönyvi hírek

Születés:

Berki Juditnak és Galyas Gézának **Judit Virág**
Ficzu Rozáliának és Csemer Józsefnek **Georgina**
nev gyermeke született

Házasságkötés:

nem volt

Elhalálozás:

Sándor Béláné, Szabó Sándorné, Szentandrás Ilona, Pusztai Sándorné, Horváth Józsefné, özv. Lukács Lászlóné

Rapa Nui: A Húsvét-sziget titka

Kis földdarabot pillantott meg a Csendes-óceánon 1722 húsvét vasárnapján Jacob Roggeveen hajóskapitány. Partra szállva a holland tengernagy döbbenet bámulta a gigantikus k - szobrokat. Kísér ivel véres csetepatéba keveredett a benszülöttekkel. T le hallott a m vel világ a térképen addig nem szerepl Húsvét-sziget l és szobrairól.

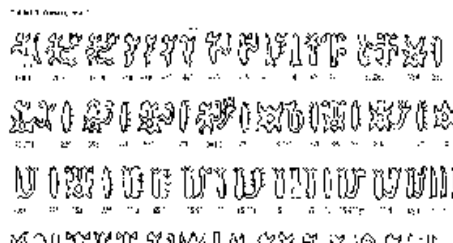
De honnan került ember erre az óceán végtelen tükrének csaknem a közepén, mindent l távol fekv szigetekcére. Thor Heyerdal norvég óceánutazós és régészeti szakért szerint a Csendes-óceánon keresztül a klasszikus inka birodalom el tti id kben preinkák jutottak el nagy csónakokon a Húsvét-szigetre. Az ahuk (szentélyek, áldozati oltárok) többtonnás köveit úgy rakták köt anyag nélkül össze, hogy közójük kiegészítést sem lehet bedugni

De hogyan készültek a moaik. Az 5-10-15 méter magas, 10-100 tonnás k szobrok furcsa egyformaságban, gödrös szemüreggel, lezárt ajakkal, hosszú fülekkel bámulnak a semmibe. Az egyik legnagyobb, 21 méter hosszú, féloldalt fekszik a Rano Raraku kráter oldalában. Pattintott k szerszámokkal faragták ki úgy, hogy gerincét még egy k csík köti a falhoz. Senki sem tudja, miként és miért állították talpra ezeket a gigászokat a barlangokban él szigetlakók.

Az slakosok körében elterjedt legenda szerint a szobrok „saját maguk sétáltak a helyükre”. A k fejt t pánikszergyorsasággal hagyták el a k faragók, erre utal, hogy pattintott szerszámaik ezreit hagyták szanaszéljé.

De miért nem említik ezt a Rongo Rongok, a Beszél Táb-lák. A barnás szín , kb. 30 centiméteres, tenyér szélesség fatáblákra vésték Rapa Nui írását. Senki sem tudja megfejteni, senki sem tudja, miként, hogyan került ez az írás a szigetre...

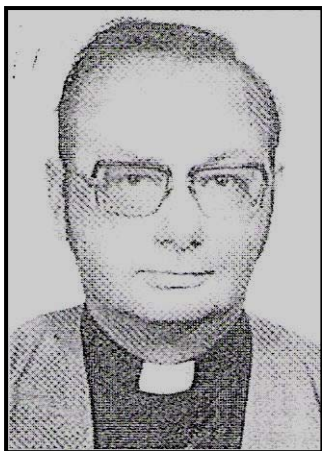

Molnár Attila

EMLÉKEZZÜNK RÉGIEKRŐL**ÁGFAY ANTAL**

római katolikus lelkipásztor, egyházi író

/1956-2005/

1956. május 5-én született Hidvégárdóban. Apja Ágfay József, anyja Csorba Anna. Hét gyermekük közül (József, Gábor, Mária, Péter, András, Anikó) Antal volt a legfiatalabb. Az általános iskolát szülőfalujában és Szendrőben végezte el. A család az 1960-as évek második felében Szendrőbe költözött mert az apa ott kapott kántori állást. Középiskolai tanulmányait

Kecskeméten, a Piarista Gimnáziumban végezte.

Az érettségét követően az Egri Érseki Papnevelő Intézetben kezdte meg teológiai tanulmányait. Dr. Kádár László Gábor egri érsek szentelte pappá 1981. június 20-án, Egerben. Első szentmiséjét 1981. június 24-én tartotta Hidvégárdóban nagy sokaság előtt, a templom előtti Szent Imre téren. A köszöntő szavakat és jókívánságokat Papp László egyháztanácsi képviselő mondta el.

Szentelése után Törökszentmiklóson lett káplán 1981-82 között, majd Nyírbátorban 1982-83 közötti időben. Plébánosként szolgált 1983-85 között Mándokon, Tiszaörsön 1985-92, Tiszafüreden 1992-99 között. 1999. júliusától Dr. Seregély István egri érsek engedélyével a Kapucinus Rendben kezdte meg noviciusi idejét. 2000. április 1-től az Egri Főegyházmegyéből a Váci Egyházmegyébe inkardinálódott.

Dorogházán folytatta papi szolgálatát a Szent Kereszt plébánián. 2000. október 20-i hatállyal felmentést kapott Mátramindszent filia ellátása alól. Hosszas betegség után 2005. november 2-án hunyt el. Testét november 9-én helyezték örök nyugalomra a dorogházi temetőben az általa felújított templom mellé, ahol a szentmisét és a temetési szertartást Dr. Beer Miklós váci püspök mutatta be az elhunyt lelkiüdvéért.

Lelkipásztori szolgálata alatt mindenhol elnyerte paptestvérei, hívei szeretetét és megbecsülését. Kislapként diavetítéssel egybekötött római úti élmény beszámolót tartott szülőfaluja templomában a Szent Péter Bazilikáról és annak Magyar Kápolnájáról.

Faághy Richárd és P. Antonius írói álnéven számos verse, írása, könyve jelent meg. Néprajzi gyűjtése és fotói is az utókorra maradtak.

Áldozatos lelkipásztori ténykedésének egyik eredménye, hogy 1991-ben – tiszaoirsi plébánosként – Nagyvívánban 80 főt befogadó idősek otthonát alapított. Tiszafüredi plébánosként, plébánia és közösségi ház építéséhez kezdett. A szabad közéleti gondolkodást támogatva a dorogházi plébánián, 2001. március 2-3. között, helyet adott a Jobboldali Ifjúsági Közösség országos konferenciájának. *Templomaink* címmel lelkiségi értesítő lapocskát indít a dorogházi egyházközségben. 2005. áprilisában az Angyali üdvözlötet ábrázoló művészi domborművet adományozott a hidvégárdói egyházközségnek. A műalkotás a szentély előtti falba lett beépítve, amit május 8-án a templombúcsú ünnepén ő maga áldott meg. Néhány alkalommal dorogházi híveivel ellátogatott a szülőfalujába. Utoljára 2005. június 24-én, Mester Károly plébános újratemetésén látogatott haza – bár derűsen, de már súlyos betegen. Augusztus 16-án a Mátraverebély-Szentkútról hazatérő ardói zarándokok is meglátogatták dorogházi plébániáján, ahol szeretettel fogadta földijeit. Ez - és temetésének napja – volt utolsó találkozása szülőfaluja híveivel.

Béres Gyula

Munkái:

1. Ágfay Antal : Ég és Föld különbsége új délibáb. 1994. nov. I. 2.2.o.
2. Ágfay Antal : Kereszténység, államiság és Szent Korona egysége hazánk elmúlt ezer esztendejében. Jászkunság : 2000. 1. , 37-47.o.
3. Ágfay Antal , Fromann Richárd , Garamszegi László , Kalvach Norbert , Sipos (S) Gyula , Szalay Anikó : Szeretet történetek. Bp., 2006., Szeretet Földje Alapítvány
4. Faághy Richárd : Adventi hajnalokon. Gondolatok advent minden napjára. Bp., én., Szent Gellért Kiadó
5. Faághy Richárd (szerk.): Amálka néni adventi finomságai. Bp., én., Szent Gellért Kiadó és Nyomda
6. Faághy Richárd (szerk.): Amálka néni tojásos könyve 1. Bp., én., Szent Gellért Kiadó és Nyomda
7. Faághy Richárd (szerk.): Amálka néni tojásos könyve 2. Bp., én., Szent Gellért Kiadó és Nyomda
8. Faághy Richárd : Az öregkor reménysége. Levelek öreg barátainknak. Bp., én., Szent Gellért Kiadó és Nyomda
9. Faághy Richárd : Életre születünk : (imák, elmélkedések, gondolatok lelki adoptálók számára), Bp., 2001., Szent Gellért Kiadó
10. Faághy Richárd : Kilenced Jézus Szent Szívéhez. Tiszafüred, 1998.
11. Faághy Richárd : Uram, Istenem! Mindennapi imádságaink. Szerk.: Arató László
12. P. Antonius SSC: A Hétfájdalmú Sz zanya tisztelete. Dorogháza, 2005., Szent Kereszt Társaság
13. p. Antonius SSC : Szentségimádás a Katolikus Egyház Katekizmusa alapján. (I. füzet, 4 szentségimádási rész). Dorogháza, 2005., Szent Kereszt Társaság
14. Tiszaörs története. Tiszaörs, 1992., Társszerz ként egy tanulmány írásával m ködött közre.

Irodalom

Füredi Katolikus Figyelő. A Tiszafüredi Központi Plébánia értesítője. Tiszafüred, 2005., Emlékszám

/A fénykép is ebből a kiadványból való./

Magyar Kurír. Katolikus Napilap. 2005. november 4., Elhunyt Ágfay Antal plébános. Online kiadás.

www.magyardurir.hu/pview.php?id=7199

Virtuális plébánia. www.plebانيا.net/hirek/?op=view&hid=5913

Új Ember. LVI. évf.36. (2719), 2000. 09.10., Hegyek harangja (tóth), <http://ujember.katolikus.hu/Archivum>

Új Ember. LVIII. évf.35. (2822), 2002., 09.01., Jubiláló hegyi templom (t.s.)

BETEKINTÉS KÉPVISELŐTESTÜLET MUNKÁJÁBA

Hidvégardó Községi Önkormányzat Képviselő testülete a Krónika elz száma óta eltelt időszakban három alkalommal ülésezett az alábbiak szerint:

A 2007. január 16.napján megtartott nyilvános ülés

Első napirend keretében a képviselő testület a közoktatási intézményfenntartás strukturális átalakítását tárgyalta, melynek keretében Boros Lászlóné iskolaigazgató ismertette az előzetes tájékoztató alapján kialakult lehetőségeket: – csatlakozni tagiskolaként Bódvaszilashoz vagy Perkupáchoz – Tornanádaskával együttműködve önálló iskolaként továbbműködni – városi gimnáziumhoz csatlakozni, melynek nincs reális esélye. A jogszabályi módosítások következtében a 8 osztályos iskola feltételeinek jelen formában az intézmény nem felel meg, ezért van szükség az átalakításra, mely sajnos egyértelműen az itt tanuló gyermekeket sújtja. E napirend kapcsán Tóth-Szabó Istvánné vezető óvón ismertette az óvodai ellátott adatokat, elmondta, hogy bár az óvodában is csökken a gyermeklétszám, de az előírt (támogatásokhoz szükséges) csoportlétszámoknak a két csoport fenntartásával meg kell felelni.

Matusz Tamás polgármester hangsúlyozta, hogy tovább kell elemezni a lehetőségeket – szakmai segítséget is kérve hozzá – és ha lehet olyan megoldást keresni, amivel legalább részben megmarad helyben minél több évfolyamon az oktatás.

A testületi ülés hátralévő részében a 2007. évi testületi munkaterv került elfogadásra, majd az Ifjúsági Közösségi Ház támogatási szerződésének felbontásáról döntött a testület.

A 2007. február 6. napján megtartott nyilvános ülés

A lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentés tárgyalását követően a település 2007. évi rendezvény-naptárát fogadta el a testület, azzal hogy az egyes programok megvalósíthatósága az anyagi lehetőségektől függ.

A következő napirend az Önkormányzat és intézményei 2007. évi költségvetésének megvitatása és az ÖNHKI előleg benyújtására vonatkozó javaslat volt. Az ülés befejezésében Matusz Tamás polgármester tájékoztatta a jelenlévőket az iskolai átalakítás aktuális kérdéseiről, az összevont szülői értekezleten kialakult véleményekről és a szülőkre részére kiküldött adatlapok eredményeiről. Béres Gyula képviselő hozzászólásában kiemelte, hogy szerinte a szülői véleményeket tiszteletben kellene tartania a képviselő testületnek. Matusz Tamás polgármester azzal zárta a témát, hogy olyan megoldást kell választani mely hosszú távon működőképes, a település érdekeit legjobban szolgálja és természetesen finanszírozható a működésével.

A 2007. április 3. napján megtartott nyilvános ülés

Először a képviselő testület a 2006. évi pénzügyi gazdálkodásról szóló beszámolót, a pénzmaradvány jóváhagyását és az

ÖNHKI pályázat benyújtásáról szóló előterjesztést tárgyalta és hagyta jóvá. Az aktuális kérdések között szó volt a háziorvosi szerződés megkötéséről, mely várhatóan május 1-től lesz érvényben, a szennyvíz-rendszer tervezési folyamatáról valamint a közhasznú foglalkoztatási és az akadálymentesítési pályázatokról. A testület határozatot hozott iskolabusz beszerzésére pályázat benyújtásáról, valamint egyszeri támogatásról az Edelenyi Rendőrkapitányság részére.

Az érdeklődők számára a Képviselő Testületi ülésről készült jegyzőkönyvek a Polgármesteri Hivatalban munkaidőben megtekinthetők.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a hagyományos építésű lakások energiatakarékosági beruházásainak és a lakossági megújuló energiahordozó- felhasználás növelésének támogatására

2007-ben külső szigetelésre, nyílászárócsereire, illetve energiaellátó berendezések cseréjére pályázhatnak támogatásért a hagyományos építésű, 1994 előtt épített lakások tulajdonosai. A GKM lakossági megújuló energiahordozó-felhasználás növelését is támogatja, amire külön is lehet pályázni.

A támogatás mértéke: A program keretében a beruházás 15%-át nyerhetik el a pályázók. Az állami támogatás maximális értéke 265.000 Ft lakásonként.

A felújítási költségek fennmaradó 85%-ára kedvező feltételeket kínáló hitelprogram kerül bevezetésre. A kedvezményes hitel felső értéke 1.500.000 Ft. A futamidő legalább 5 év és legfeljebb 20 év lehet.

Hitelért a későbbiekben megnevezésre kerülő kereskedelmi bankokhoz lehet folyamodni.

A pályázati feltételeket a GKM honlapjáról (www.gkm.gov.hu) és www.lendulet.hu honlapról letölthető Pályázati Útmutató tartalmazza.

A pályázatok 2007.április 10-től nyújthatók be az alábbi postacímre:

Energia Központ Kht. NEP 2007-04-04
1476 Budapest, Pf. 288

TÁJÉKOZTATÓ

1.osztályosok beíratása

A nevelési-oktatási intézményekben a tanköteles korú gyermekek beíratására 2007. április 26-27-én kerül sor. A beíratáshoz szükséges:

- a szülő személyi igazolványa
- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- 1 db 4 x 4-es fénykép a gyermekről
- 550,-Ft a diákigazolványra.

A „14. MISKOLC RALLY” AUTÓVERSENY

2007.április 27-29. között kerül megrendezésre a 2007. évi Országos Rally Bajnokság második futama, a „14. Miskolc

Rally". Ez a sportrendezvény az elmúlt években minden alkalommal bizonyította a sportbarátok közötti népszerűségét. Az második versenynapon – április 28-án, szombaton – két alkalommal teljesíti a mezőny a Bódvalenke – Viszló gyorsasági szakaszt. A közút lezárására várhatóan 7:00 óra és 17:00 óra között kerül sor. A legfontosabb információkról a verseny hetében hangosbeszélőn és hirdető táblán tájékoztatjuk a lakosságot.

A verseny hivatalos weboldala a: www.boon.hu oldalon érhető el. Itt tájékoztatják a kedves érdeklődőket a legfrissebb eseményekről.

TÁJÉKOZTATÁS

A Hidvégdárdói Arany János Általános Iskola és Napköziotthonos óvoda átszervezésének helyzetéről

Készült: Hidvégdárdó–Tornaszentjakab–Bódvalenke–Becskeháza Önkormányzatai Képviselő-testületének később megartandó együttes ülésére

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) módosításáról rendelkező 2006. évi LXXI. törvény (továbbiakban: módosító törvény) az általános iskola intézménytípust újraszabályozta. A Kt. 26. § (1) bekezdése értelmében "az általános iskolának nyolc évfolyama van." Ezzel a törvény csak és kizárólag a nyolc évfolyammal működő iskolákat tekinti általános iskolának.

A Kt. 26. § (3) bekezdése kimondja, hogy "Az alapító okirat szerint nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola, másik nyolc évfolyammal működő általános iskola vagy legalább hat évfolyammal működő gimnázium tagiskolájaként látja el feladatait. E rendelkezések alkalmazásában nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolának kell tekinteni azt az iskolát is, amelyikben - az alapító okiratban meghatározottak ellenére - egymást követő két tanítási évben nem indult osztály a hetedik és a nyolcadik évfolyamon".

Ez kiegészítve a Kt. 133. § (3) bekezdése értelmében a fenn tartónak 2008. augusztus 31-ig gondoskodnia kell a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolájának tagintézménnyé történő átalakításáról vagy az általános iskolai feladatok - e törvényben meghatározottak szerinti - iskolafenntartás nélkül történő megoldásáról.

Már a 2006/2007. tanévtől kezdődően vizsgálni kell, hogy indult-e a létszámhatárnak megfelelő hetedik és nyolcadik évfolyam az általános iskolában. A hetedik és nyolcadik évfolyamon indított osztályokat csak abban az esetben lehet figyelembe venni, ha az egyes osztályok tanulói létszáma eléri a 15 főt (azaz a maximális osztálylétszám ötven százalékát).

A törvény előírja, hogy a létszámok vizsgálatánál a tényleges tanulói létszámot kell figyelembe venni, tehát a sajátos nevelési igényű gyermekeket is 1 főnek kell tekinteni.

A Hidvégdárdó Önkormányzatának gesztorságával, négy település által fenntartott Arany János Általános Iskola tanulólétszámának vizsgálata során megállapítható, hogy a 2006/2007. tanévben nyolcadik évfolyamon, a 2007/2008 tanévben pedig

a hetedik évfolyamon a jelenlegi osztálylétszámokkal számolva nem felelünk meg a Kt- el írásainak.

Az iskolánkban jelenleg három olyan évfolyam van, ahol a létszámok alatta vannak a maximált létszám ötven százaléknak:

1. évfolyam	15 f	5.	évfolyam
	16 f		
2. évfolyam	17 f	6.	évfolyam
	14 f		
3. évfolyam	13 f	7.	évfolyam
	18 f		
4. évfolyam	16 f	8.	évfolyam
	13 f		

Leendő első osztály 2007. szeptember 1. napjától 14 fős, de biztos, hogy 1 fős már távozik (Gáll Gergely)

Az Arany János Általános Iskola beiskolázási körzetét adó településeken a későbbi években sem várható a gyermeklétszám növekedése, tehát nem átmeneti a probléma, hanem tartósan alacsony létszámmal kell számolni.

Önkormányzati intézkedést sürget az „önhibájukon kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok” részére kiírt pályázat is, mert a támogatás el feltétele az, hogy már 2007 szeptemberétől a közoktatási intézményekben meghatározott mutatószámok teljesüljenek.

Amennyiben a kihasználtsági mutató az 50 %-ot nem éri el (15 fő/csoport), a közoktatásra fordított többletköltségek az ÖNHIKI pályázaton nem érvényesíthetők már 2007 utolsó 4 hónapjára sem.

A 2008/2009. tanévtől pedig az alacsonyabb csoportlétszámok miatt az ÖNHIKI rész megvonásán túl minden társulási normatívától is elesik a fenntartó, mely a hiányt tovább növeli.

A Kt. 2008. augusztus 31-i határidő lejártja után nem tesztelhető, hogy az olyan általános iskola, amelynek kevesebb, mint nyolc évfolyama van OKÉV engedély nélkül, önállóan tovább működjen. Tehát maximum 1 évig működhet még az önálló 8 évfolyamos Arany János Általános Iskola, de jelentős támogatás megvonások mellett.

A törvény előírásai arra vonatkoznak, hogy az eddig nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő intézménynek tagintézménnyé kell válnia, amely nem jelenti a településen az iskola megszűnését, hiszen feladat-ellátási helyként továbbra is a településen működhet max. 6 évfolyammal.

A társulási formában történő intézményfenntartás nem ismeretlen az önkormányzat előtt, mert már több, mint egy évtizede ez a helyi iskola és óvoda működési formája.

Közös intézményfenntartásról lévén szó a négy önkormányzat a későbbiekben is rendelkezik fenntartói jogosítványokkal, igaz, hogy a szükséges döntések meghozatala során 10 település között kell az összhangot megteremteni.

A lehetséges megoldások keresése közben több alternatíva merült fel. Először azokat a megoldási lehetőségeket kerestük, amelyek egyrészt a gyermeklétszám növekedése által stabilizálták volna az önálló iskola hosszútávú fenntarthatóságát (kb. 170-180 gyermek esetén), másrészt lehetővé tették volna az iskola egészének helyben tartását az előírt tanulócsoporthoz tartozó létszámhatárok hosszútávú biztosítása mellett. Sajnos nem találtunk olyan intézményt, amelynek tagintézményévé válna

láltunk olyan intézményt, amelynek tagintézményévé válva megfeleltünk volna a meghatározott létszámhatároknak. Hasonlóan alacsony létszámú hetedik és nyolcadik évfolyamokkal m köd intézménnyel nem lehet társulni, mert a párhuzamosan m ködtetett intézmény átlagléttszámaait az a megoldás nem javítja.

A Bódvaszilással való társulás létrehozása is csak úgy képzelhető el, ha legalább a hetedik és nyolcadik évfolyam oda jár, mely feltétele a tagintézményi kiegészít normatíva folyósításának is.

Tárgyalásokat kellett folytatni Tornanádaska Önkormányzatával is a leendő új körzeti iskola igazgatójának, mert az belépésükre is szükség van, hogy a 3 helyszínen m köd iskolában az évfolyamonkénti átlagléttszámokat teljesíteni tudjuk. Tornanádaska is kész jelenleg önállóan fenntartott iskoláját tagintézménnyé átalakítani, s a bódvaszilasi Körzeti Általános Iskola tagintézményeként m ködni 2007. szeptember 1. napjától.

A létszámhatárok teljesítése így biztosítottnak látszik. A 2007/2008. tanévben az 1-3. évfolyamon, az 5 – 7. évfolyamon **együttesen kell teljesíteni** a közoktatási törvényben meghatározott átlagléttszámok 75 %-át. Az átlagléttszám 1-4. évfolyamokon 21 tanuló, 5-8. évfolyamokon 23 tanuló. Ennek megfelelően a teljesítendő létszám 1- 3. évfolyamokon a következő tanévben 16 f , 5-7 évfolyamokon 17 f . A jelenlegi adatokból kiindulva az 1-3. évfolyamon 17, az 5-7. évfolyamon 19 f s átlagléttszám teljesül.

Meg kell jegyezni, hogy a jelenlegi létszámokkal csak szorosán lehet tartani az előírásokat, jelentősebb létszámcsökkenés (pl. más iskolákba történő beiratkozás) gondot okozhat!

A közoktatásban 2007. szeptemberétől megváltozik a finanszírozás rendje. Az eddigi létszám alapú központi normatívát csoportfinanszírozás váltja fel, ami az alacsony létszámú iskolák esetén jelentősen csökkenhet a korábbi támogatáshoz viszonyítva. Az intézmények fenntartói a közoktatási feladatokhoz a többcélú kistérségi társulásokon keresztül juthatnak többletforrásokhoz.

A közoktatási intézmények átszervezése a várható szakmai hatások mellett nem elhanyagolható gazdasági jelentőséggel is bír. A jelenlegi szabályozás tartalmaz kötelező elemeket az intézményi átszervezésre, de ezzel párhuzamosan jelentős anyagi többletforrást is biztosít azoknak az önkormányzatoknak, amelyek vállalják intézményeik racionálisabb m ködését.

Az érvényes kistérségi támogatások az alábbi forrástöbbletet jelentik a jelenlegihez viszonyítva abban az esetben, ha Hídvégárdóban tagiskola lesz, amely 1-6 évfolyammal m ködik, a hetedik és nyolcadik osztály beutazik Bódvaszilásra:

• tagiskolai normatíva	59x70 000=4 130 000 Ft
• 1500 f alatti kieg.	59x30 000=1 770 000 Ft
• 21 h.ardói tanuló (7.és 8.o)	21x80 000=1 680 000 Ft
• számolható b.szilasi tanuló	21x40 000= 840 000 Ft
• összesen	8 420 000 Ft

A jelenleg érvényben lévő szabályok szerint tehát kb. 100 000 - 130 000 000 Ft központi költségvetési többlet forrás vehet igénybe gyermekenként abban az esetben, ha Bódvaszilás, Hídvégárdó és Tornanádaska általános iskolái egy intézményként, intézményfenntartó társulásban m ködnének 2007. szeptember 1. napjától.

Ismétlően ki kell emelni, hogy a többletforrások hozzáférése csak abban az esetben lehetséges, ha a 2007. évi költségvetési törvényben meghatározott létszámhatárok teljesülnek, ami csak abban az esetben lehetséges, ha a bódvaszilasi, hídvégárdói intézményt fenntartó önkormányzatok mindegyike, és Tornanádaska Önkormányzata között jön létre az intézményfenntartó társulás

A közoktatási törvény az önkormányzatoknak nem intézményfenntartási, hanem feladat-ellátási kötelezettséget ír elő. Az átalakulás után a korábbihoz hasonló szakmai színvonalon, a gyermekek és szüleik terheit aránytalanul nem növelve, gazdaságosabban m köd intézményrendszer alakulhat ki, amely stabilan, hosszú távra tervezhetően biztosíthatja a környék iskolás tanulóinak ellátását.

Napköziotthonos Óvodai feladatellátás átszervezése

Az Arany János Általános Iskola és Napközi-otthonos Óvoda megszüntetése esetén gondoskodni kell a napközi-otthonos óvoda m ködési formájáról, szervezeti hovatartozásáról.

Az intézmény 2007. szeptember 1. napjától m ködhet:

- Önálló intézményként az Étkezdével együtt
- A bódvaszilasi Napközi-otthonos Óvoda tagintézményeként.

Amennyiben az önkormányzatok úgy döntenek, hogy megtartják önálló intézményként – aminek törvényes akadálya nincs, (nem úgy, mint az általános iskolánál) – ennek megfelelően kell elkészíteni az alapító okiratot és gondoskodni kell az óvoda magasabb vezetői állásának pályázati úton történő betöltéséről.

Ha az óvoda továbbiakban a bódvaszilasi Óvoda tagintézményeként m ködik, tagintézmény vezető megbízása szükséges, ami az óvodavezető feladat és hatáskörébe tartozik.

Kérdés továbbá, hogy az óvoda tagintézménnyé válása esetén mi lesz az étkeзде sorsa?

A döntés nehéz, de sokáig nem halogatható. Amennyiben sikerül az óvodát és az általános iskola 1 – 6. évfolyamát megtartani, s terveink szerint a 7. és 8. osztályos tanulókat iskolabusszal utaztatni Bódvaszilásra, akkor elmondhatjuk, hogy a legkisebb rossz döntést hoztuk meg egy olyan kérdésben, amelyben jó döntés nincs.

Az előterjesztés készítésében közreműködött Turóczi Bertalan Tanügy-igazgatási Szakértő

Hídvégárdó, 2007. március 29. Matusz Tamás
Polgármester

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY
a hídvégárdói Arany János Általános Iskola és
Napköziotthonos Óvoda
tagintézményé történő átszervezéséről

Összegzés:

Hídvérgardó Község Önkormányzatának tervezett intézkedése nem sérti az gyermekek és szülei érdekeit, továbbra is biztosítottak látom az eredményes oktatás, nevelés lehet ségeinek megfelel színvonalon történ biztosítását A gyermekek jelent s része nem kerül ki megszokott környezetéb l, a településen maradnak.

Az óvodai nevelés személyi és tárgyi feltételeiben változás nem következik be, így azok a továbbiakban is megfelelnek a közoktatási törvény 1. és 3. sz. mellékleteiben meghatározott el írásoknak, s továbbra is biztosítottak a megfelel pedagógiai szolgáltatások. (A fentiek függetlenül attól érvényesek, hogy az óvoda önállóan, vagy tagintézményként m ködik 2007. szeptember 1. napjától.)

Ugyanez állapítható meg az iskola nevelés-oktatás vonatkozásában is.

Az új intézmény irányítása megoldható szakmai kérdés.

Edelény, 2007. április 2

Turóczy Bertalan

Tanügy-igazgatási szakért

MEGÚJULT A BÓDVASZILASI RENDŐRŐRS

Bódvaszilason 1920-tól m ködött csend r rs, melyhez kilenc falu tartozott. A csend rség 1926-ig a falusi emberekt l bérelt házakban m ködött, csak 1926-ban költözött az akkor felépült csend r rs és laktanya célját szolgáló épületbe. Az azóta eltelt id alatt ez az épület helyt adott a csend r rs megsz nése után rendvédelmi feladatot teljesít körzeti megbízottaknak, de használták általános iskolai oktatás céljára is. 1995-t l rend r rs m ködik benne. A felújított Rend r rs által elfoglalt mintegy 90 négyzetméteres részen kívül 2 önkormányzati lakás is található az épületben.

A beruházás 2006 tavaszán kezd dött. A felújítás során küls munkák tekintetében az épület teljes tet szerkezetének a felújítása, újracserézésére, az es elvezet csatorna cseréjére, küls falfelület tatarozására, festésére, a küls nyílászárók m anyag ablakokra történt lecserelésére került sor.

Bels munkákat tekintve a korábbi parketta padló járólapra cserélésére, vizes blokkok részbeni felújítására, teljes bels festésre, irodák lámpatesteinek kicserélésére került sor.

Fenti felújítási munkákon kívül a megyei rend r f kapitányság 2006. decemberében az 1995-ben beszerzett, azóta amortizálódott bútorzat részbeni cseréjére 4 db íróasztalt, 3 db számítógépasztalt, 4 db iratszékényt, 15 db támlás széket, 2 db támlás fotelt, 3 db támlás forgószéket, 1 db vezető i forgószéket szerzett be kb. 300-350.000.-Ft értékben.

Az épület renoválásával a Rend r rs küls megjelenése nagyságrendekkel javult, a turisták által szívesen látogatott település arculata a történelmi épület helyreállításával színesebbé vált, valamint a rend r rs dolgozói számára kedvez bbé váltak a munkakörülmények.

A Bódvászilasi Rend r rs az rsprogram keretében az ország 200. Rend r rseként jött létre.

Az 1995. október 23-án átadott Rend r rs létrejöttéhez a m ködési terület 16 Önkormányzatának összefogása is szükséges volt, akik ekkor felszerelési tárgyak beszerzésével járultak hozzá a Rend r rs tevékenységének beindulásához.

Az azóta eltelt id ben többször is megkeresték az Önkormányzatokat tárgyi eszközök, felszerelési tárgyak beszerzésének igényével, így az önkormányzatok támogatásával televíziót, mikrohullámú süt t, számítógépes kiegészít eszközöket, digitális fényképez gépet, konyhai gépeket, elemlámpát, tölthet akkumulátorokat, távcsövet szereztek be.

A Rend r rs 16 községben fejti ki tevékenységét a Jósvalgyjében és a Torna- vidéken - köztük Hidvérgardóban is.

Bűnügyi-Közbiztonsági helyzet az Őrshöz tartozó településeken:

Az elhelyezési és létszám nehézségek ellenére az utóbbi 6-8 évben a Rend r rs b nügyi eredményei kiemelked k, a közrendvédelmi eredmények a terület közbiztonsági helyzetével arányban állnak, évr l évre javuló tendenciát mutatnak.

Az ismertté vált b ncesekek száma az illetékességi területen 153-ról 150-re csökkent mindamellett, hogy az indított b nügyek számában is (93-ról 84-re) csökkenés mutatható ki.

Vagyon elleni b ncesekek számában a 2005., 2006. éveket összevetve kismérték növekedés tapasztalható, annak köszönhetően hogy egy 47 sértettet érint szerzői vagy szerzői joghoz kapcsoló jogok megsértése b ncesekeként került felderítésre 2006-ban.

A kategórián belül lopások száma 55-r l 37-re csökkent.

F tési szezon idején jellemzők a falopások, azonban 2006-ban ezen cselekményekb l is kevesebbet regisztráltak.

Betörései lopások számában jelent s emelkedés mutatható ki, tekintettel arra hogy 2005-ben kereskedelmi egység sérelmére ilyen cselekmény egy volt, 2006-ban ez a szám 5-re emelkedett. Valamennyi esetben felderítésre került az elkövetők kiléte. A középületek, magánszemélyek sérelmére elkövetett betörései lopások számában is növekedés tapasztalható, azonban a 16 db cselekményb l, mindössze 2 esetben nem sikerült felderíteni az elkövet (k) személyét.

2006. október 21-én egy sorozat jelleg , boltok sérelmére elkövetett betöréssorozat elkövet it fogták el területünkön, egy kifejezetten erre a célra szervezett akció keretében.

A b nügyi és közrendvédelmi szolgálati ágak szoros együttműködésének köszönhető az akció eredménye. A jár rszolgálatot f leg az éjszakai órákban igyekeznek a veszélyeztetettebb területekre irányítani.

Személy elleni b ncesekeknél jelent s csökkenés következett be.

Továbbra is jellemző az ittas állapotban, szomszédok egymás közötti konfliktusából bekövetkező testi sértés, illetve a szórakozóhelyi garázdaságokhoz kapcsolódó testi sértések elkövetése.

Közrend elleni b ncesekek kategóriájában csökkenés következett be, például egyedi azonosító jel meghamisítása tekintetében a 2005-ös 4 b ncesekekhez képest 2006-ban nem volt ilyen eset.

A garázdaságok tekintetében 15-15 b ncesekek miatt folytattak eljárást.

Garázdaságok legtöbb esetben szomszédok egymás közötti jelentéktelen konfliktusából továbbfejl d verekedésekben nyilvánulnak meg. A garázdaságok másik oka a szórakozóhelyi italozás, az itt kialakuló ellentétb l, folytatódó verekedés. A garázdaságok nem köthet ek egy-egy adott szórakozóhelyhez.

B nügyi szempontból a Rend r rs illetékességi területéhez tartozó más településekhez képest fert zöttebbnek tekinthet

Szín község, ahol nagyobb számban fordulnak el garázdaságok, testi sértések; Bódvaszilas község, ahol a lopások, betöréses lopások száma magasabb az átlagostól.

A szomszédok közötti vitákat, konfliktusokat rendri eszközökkel szinte lehetetlen megelzni, de a közterületi jelenléttel a kocsmák, szórakozóhelyek fokozottabb visszatér ellenrzésével – kiemelten a segélyosztásokat követő időszakokra – törekednek a megelzésre. A szándékos testi sértések számának csökkenése ennek is köszönhető, a garázdaságokat azonban csak szinten tartani tudták.

A közrendvédelmi terület mutatóit tekintve a kis létszám, a szinte folyamatos létszámhiány ellenére megállapítható, hogy az általuk befolyásolható minden mutató tekintetében emelkedést értek el.

A Rendr rs dolgozói folyamatosan, évr l évre magas színvonalú bünygi felderít és feldolgozó munkát végeznek. (2006-os ismeretlen tetteses felderítési mutató pl. ~~Közbiz~~ közrendvédelmi állományuk aktív, színvonalas munkát végez, tevékenységi területük mutatói megfelelnek a m ködési terület közbiztonsági helyzetének.

Kis létszámú rsr l lévén szó, az egyes szolgálati ágak kölcsönösen segítik egymást, mindkét szolgálati ágának szerepe van a másik eredményeinek elérésében.

EGYÜTT AZ EGÉSZSÉGÉRT

Táplálkozási szokásaink nemcsak mindennapi életünket, és tegyük hozzá, kultúránkat jellemzik, de az, hogy mit, mennyit és hogyan eszünk, milyen életmódot folytatunk, jelent sen meghatározzák egészségünket, általános közérzetünket.

Hazánktól nyugatra lévő országokban, az elmúlt évtizedben, az életmódban és a táplálkozási szokásokban nagy változások zajlottak le, melyek megváltoztatták az egyének, a családok mindennapi életét, étrendjét és étkezési szokásait. Ez nem azt jelenti, hogy alapvet en mást ennének az emberek. A változást inkább az jellemzi els sorban, hogy odafigyelnek étrendjükre, az élelmiszerek összetételére, min ségére, az ételek elkészítési módjára. Mindez nyomatékosan összekapcsolódik az egészségmeg rzés kérdésével egyéni és családi szinten egyaránt.

Hazánkban ennek a folyamatnak még csak a kezdetén tartunk, annak ellenére, hogy sok területen kedvez tendenciák jelei mutatkoznak, pl. a vásárlási szokásaink terén. Az pedig már egy más kérdés, hogy a jelenlegi „megszorítások” miatt jó néhány embernek, családnak újra alapvet gondot fog jelenteni, hogy naponta egészséges, jól elkészített ételeket és megfelelő mennyiséget egyen. Ez azt is jelenti, hogy kevésbé figyelnek, majd arra, hogy mit is esznek valójában, és hogy ez miként függ össze általános fizikai és szellemi közérzetükkel, egészségük aktuális és kés bbi állapotával.

Napjaink gazdasági nehézségei és a romló egészségi mutatók ugyanakkor drámai módon ébresztenek rá arra, hogy nem elég akkor odafigyelniük életvitelükre és táplálkozási szokásaikra, amikor már az orvos rendel el azok megváltoztatását.

Egy fejlett társadalomban az egészség meg rzése mellett, hogy minden személynek saját fele ssége, egyben közügy is. Ha pedig valami közügy, akkor azoknak, akik ezen közügy kedvez alakulásáért felel sek, érdemi módon tenniük kell érte valamit. De ez sem megy automatikusan. A közügyek megoldására, kezelésére szakmailag átgondolt és kidolgozott, a tágabb közvélemény által elfogadott programra van szükség.

Csak a jó programok alkalmasak arra, hogy lelkesítsék, és ezáltal részvételre készítsék a célok elérésében érdekelt közösségeket. Minden bizonnyal ez az együttes fellépés a politikai döntéshozókat is érdekeltté teszi a célok elérésében. Amennyiben *ezt nem sikerül elérni, a társadalom rossz egészségügyi mutatói, helytelen életmódja a jövő generációkra is kihat*, melyet már most érzünk. A gyerekek életmódja és egészségmeg rz magatartása sok tekintetben sajnos hasonló negatív trendeket mutat, mint szüleiké. Ezt kés bb csak nagyon lassú, nehéz munkával, komoly odafigyeléssel, és rendkívül költségesen lehet megváltoztatni.

Scsavnyiczkiné Nagy Ildikó élelmezésvezet

HIRDETMÉNY

A BORSODKOMM, Hidvérgárd község kéménysepr -ipari közszolgáltatója ezúton tájékoztatja a település lakóit, hogy a kémények ellen rzésére/tisztítására 2007. II. félévben október hónapban kerül sor.

Kérjük a lakosságot, hogy a kéményseprő cég munkatársainak zavartalan munkavégzését segítség elő.

Együttm ködésüket el re is köszönjük!

MÉREGTELENÍTÜNK ?

A méregtelenítés nagy divat. De mégis megoszlanak a vélemények. Egyesek úgy vélik, bízzuk a megfelelő szervekre a főlöles, esetleg káros anyagok eltávolítását a szervezetb l. Ha jól m ködik a máj, a vese, a tüd , a bélrendszer és a b r-felület, nem lehet gond a kiválasztással.

Mások szerint nem árt id r l id re "nagytakarítást" végezni, és akár hosszabb vagy radikálisabb beavatkozással – léböjtrel, béltisztítással (beöntéssel, hashajtóval), szaunázással, masszázssal – serkenteni a felhalmozódott salakanyagok távozását.

Aki nem tud állást foglalni a különféle gyógyító-egészségmeg rz felfogások tanai között, legjobb, ha a saját szervezetére hallgat. Nem véletlen, hogy ilyenkor tavasszal már gondolni sem tudunk a nehéz, f szeres ételekre, a laktató édességekre. Ilyenkor legtöbbünknel a töltött káposzta, a házi disznótoros, a diós-mákos sütemények korszaka lejárt. Szemünk a zöldet kutatja a boltokban, friss salátára, gyümölcsökre, f zelékre vágyunk leginkább.

Ősztönösen is a méregtelenítés útjára lépünk.

Ezt tesszük akkor is, amikor egy kiadós ev s-ivós hétvége után napokig csak a könnyebb falatok és az ásványvíz után vágyakozunk.

Nem árt kicsit tudatosabban segíteni a túlterhelt szerveket, engedjünk számukra néha-néha egy kis pihen t. Azzal senki nem szállhat vitába, ha néhány hétig betartjuk a következő szabályokat:

- ❖ Napi 2,5 l ásványvíz, amit amúgy is ajánlatos meginni – lehet gyümölcslé vagy gyógytea is – segít a vesének, bélrendszernek;
- ❖ Alkohol, kávé, er s f szerek, zsíros ételek, konzervek szüneteltetése vagy legalább is mérséklése – a máj tehermentesítését szolgálja;
- ❖ Nagy séták a zöldül természetben, kocogás, bicikli – megújulást hoz a tüd nek, b rnek, és segít a bélrendszernek is;

- ❖ Rostdús ételek rendszeres fogyasztása – könnyebbéget hoz az emészt rendszernek;
- ❖ A b r ledörzsölése, a frissít zuhanyozás – felfrissíti, fiatalítja a b rt és segít eltávolítani a mérgeknek.

KERTÉSZKEDÜNK

A gyeptelepítés és gondozása

A természet 3-4 héttel megelőzte a naptárt. A fűvesített részekben már el lehet kezdeni a rutint igényl munkát.

sszel és tavasszal lehet fűvet telepíteni. Ilyenkor kell a gyeptelepítést felülvizsgálni. A gyep hibáit felülvizsgálattal kijavítani. A gyepvel vannak olyan alapvető munkálatok, amelyeket rendszeresen el kell végezni, különben a hasznos fajok helyét átveszik a "betolakodók", gyomok. Erre tavasszal juthat a legtöbb idő. A fő gondot a mohák és a széles levelű gyomok elszaporodása okozza. A mohákat a gyep rendszeres szellőztetésével, (átgerezésével), a gyomokat pedig irtással lehet gyéríteni. Vannak olyan m trágyakeverékek is, amelyek tartalmazzak gyom- és mohairtószert. A gyomokat, ha nincs belőlük túl sok, kézzel és vékony pengéjű késsel, ásóval is lehet irtani.

A gyepet táplálni is kell. A most esedékes tavaszi indító trágyázás után a második m trágyázás ideje június. Lehet legelőre száraz időben szórják ki. Kaphatók tartós hatású, lassan bomló kombinált m trágyák is. Ezek a környezetet jobban kímélik.

PRAKTIKA OLDAL

Tojásmelegítő tyúkok

Szükséges anyagok:

- 3 dkg natúr és színes kenderzsineg

- 2,5-es horgoló

Elkészítés:

A tyúk alapszínével kezdjük a horgolást. 16 láncszemet körbe kapcsolunk egy láncszemmel.

A csibe fejéhez az 1-8. sorban rövidpálcákat öltünk minden láncszembe.

9. sor: az első sor minden rövidpálcájába 2 rövidpálcát horgolunk, összesen 32-t.

10. sor: az első 10 szembe 2-2 rövidpálca kerül (20 pálca), ez lesz a fark rész. A többi 22 szembe egy-egy rövidpálcát öltünk.

11. sor: minden szembe egy rövidpálca kerül.

12. sor: a fark rész 20 szemébe 1-1 egyráhajtásos pálcát, míg a többi szembe rövidpálcát horgolunk.

13. sor: más színnel 1-1 rövidpálca minden szembe.

14. sor: újból alapszínrel horgolunk. A fark rész első 20 szemébe 2-2 egyráhajtásos pálcát horgolunk (40 pálca), a többi szembe 1-1 rövidpálca kerül.

15. sor: újabb színnel minden szembe egy rövidpálca kerül.

16. sor: alapszínrel és díszítésszínrel dolgozunk tovább. A fark rész 40 szemébe 2-2 egyráhajtásos pálcát kerül (80 pálca). A színeket 2 pálcánként váltjuk. A maradék szemekbe rövidpálca kerül az alapszínrel.

17. sor: az első sor egyráhajtásos pálcáira rövidpálcákat horgolunk az alapszínrel, az első sor rövidpálcáira pedig

rövidpálcákat a díszítésszínrel.

A fark részét egy sor pikóval fejezzük be, amely a díszítésszínrel készül. A minta: 1 rövidpálca, 3 láncszem, 1 rövidpálca, amelyet visszaöltünk az első láncszembe, majd az első sor 1 rövidpálcáját kihagyjuk. Ezt ismételjük a fark részén végig.

A fején kialakítjuk a taréjt. Összehorgoljuk a kezdő kört 1 sor piros pikómintával.

A csőrnek 1 pikót horgolunk narancssárga színnel.

A szemeket fekete színnel hímezzük.

A kendermagos tyúkokhoz ciromos kenderzsineget használunk, amely az alapszín és natúr szín sodratából készül, és így lehet készen kapni a forgalomban.

Húsvéti koszorú

Hozzávalók 4 személyre: 60 dkg liszt, 20 dkg disznózsír, 3,5 dkg élesztő, só, bors, 3 evőkanál reszelt sajt, 3 tojás

Leírás: A lisztet az élesztővel, 10 dkg disznózsírral, kis sóval, borssal, meleg vízzel a kenyéréhez hasonló tésztává gyúrjuk. Labdát formázunk belőle, közepén x alakú bevágást ejtünk, majd ruhával letakarva, 1 órát állni hagyjuk. Utána a tésztát kézzel kinyújtjuk, megkenjük a maradék zsírral, megszórjuk a sajttal, majd újból labdává formázzuk. Három egyenlő részre osztjuk, hurkává sodorjuk, majd összefonjuk őket. A fonatot koszorúvá görbítjük, majd sütőpapírral kibélelt tepsiben hagyjuk további egy órát kelni. Ezt követően elmelegített sütőben 180 fokon kb. 1 órát sütjük.

Húsvéti locsoló tál

Hozzávalók (2 személy részére): 1/2 kg főtt sonka, 900g főtt zöldség, 1/5 dl joghurt, 1 evőkanál ecet, 1 evőkanál mustár, 4 evőkanál olívaolaj, só, bors, cukor, 12 db kemény tojás, 1 doboz kaviár, Pár szem kapribogyó, 2 evőkanál majonéz, 1/2 teáskanál fokhagymakrém, 1 teáskanál édes piros paprika, fél kanál hagymakrém, 1 evőkanál reszelt tormar.

Leírás:

1. a zöldséget lecsepegtetjük. Joghurtból, ecetből, mustárból, olajból öntetet készítünk és sóval, borssal, cukorral ízesítjük. Ezt az öntetet adjuk a zöldséghez.

2. Meghámozzuk a tojásokat és a félbe vágjuk őket. Kiveszük a sárgáját, szétnyomjuk, vajjal és majonézzel krémesre keverjük, egy kis sóval ízesítjük.

3. Harmadoljuk el a krémet az első részt fokhagymával és borssal ízesítjük, a tojásokba töltjük és kaviárral díszítjük. A második részt paprikával és hagymával ízesítjük, a tojásokba töltjük, és kapribogyóval díszítjük. A harmadik részt tormával és cukorral ízesítjük és a tojásba töltjük petrezselyemmel díszítjük.

4. A salátát megfőszerezzük, és egy kerek tálra halmozzuk. A főtt sonkát egyenlő darabokra szeleteljük és zöldség tetejére ami a tál közepe szépen rárakjuk. Ha sikerül minden második

sonkát feltekerjük mert így mutatósabb lesz.

A tojásokat a tál szélére körbe rakjuk igazán mutatós és nagyon finom húsvéti tál.

Molnár Attila

Tojásparádé az asztalon

A húsvét nyuszi, lehet leg igazi csokinyuszi, tojás és sonka nélkül elképzelhetetlen. Csupa olyan étel, amit amúgy kevéssé ajánlanak a szigorú diétákat szorgalmazók. De lemondani vétek lenne róluk. Mértékkel mindent szabad – mondják a kevéssé szigorú kilók. Így aztán jó tudni például, hogy heti 4 darab tojás nem ártalmas.

Lehet otthon kellemes töltött tojást csinálni, sokféle változattal: a félbevágott tojásra lehet halmozni körözöttet, hús- vagy májpástétomot, csinos karikákra vágott kolbászkát, friss hónapos retket, uborkát, vagy ami éppen kéznél van a hűtőben. Nemcsak ünnepeken, hanem hétköznapi vacsoránál is jó a szemnek és a szájnak.

Lehet cifrázni az élvezeteket úgy is, hogy szép, nagyfejű gombákat kicsit megpirítunk, majd megtöltjük a kalapjukat tojáspástétommal. A pástétomot is bármikor el lehet készíteni villámgyorsan: apróra kockázva a kemény tojásokat összekeverjük egy kis mustárral, apróra vágott póréhagymával, lehet hozzáadni egy kis tejfölt, netán picit pirospaprikát és persze egy csipetnyi sót.

Ha valaki nem akar zsíros sonkák enni, amit azért egyszerűen meg lehet kockáztatni, akkor készíthet Stefánia vagdaltat. Méghozzá pulykamellből 1 darált húsból. Úgy kell elkészíteni, mint a leghétköznapibb fasírtot, s amikor a húst belesszük a tepsibe, hosszában bele lehet rejteni néhány kemény tojást. Szépen megformázva, kisütve finom, és nem hizlaló ebéd készíthet belőle.

GYEREKSZEMMEL

Folytatjuk sorozatunkat, melyben gyermekek élményeiről, gondolataikról iskolai fogalmazást közlünk. Ez alkalommal két 5. osztályos tanuló tollából.

Erdei iskola

Mi, az ötödik osztály 2007. március 19-én mentünk a hetes busszal Erdei iskolába. Már úgy volt, hogy elmarad, de nagy szerencsénkre mégis elutaztunk erre a szép helyre.

Amikor megérkeztünk elmentünk a Baradla-barlangba, ami csodálatos látvány volt. Különböző termekben jártunk, melyeknek nevet is adtak. Sok denevért láttunk, amitől egyik osztálytársam nagyon megijedt. Nem sokkal utána kiértünk a barlangból és egy jó hosszú túráztunk a Baradla tanösvényen. Majd Jósfafele egy kis előadást tartottak nekünk a faluról. Kis várakozás után megjött a busz, és elvitt minket Szögligetre. Sokat gyalogoltunk míg beértünk a Szalamandra házhoz. Másnap Jósfafele kirándultunk és megnéztük a falu nevezetességeit. A szálláshelyen sokáig biliárdoztunk, este pedig nehezen jött álom a szemünkre. Harmadik nap elmentünk Derenkre és megnéztük a régi iskola romjait. Estefelé szalonnát sütöttünk és nagyon hangulatos volt így együtt lenni az osztállyal. Sötétedés után bátorság próbán vettünk részt. A negyedik napon szögligeti embereknek kellett pár kérdést feltennünk, majd elmentünk egy forráshoz. Ebéd után pedig indultunk haza. Négy órára érkeztünk Hidvérgárdóba, ahol már vártak a szüleim.

Nagyon jól éreztem magam, sok élménnyel értem haza. Ilyen jó kirándulást kívánok mindenkinek.

Kovács Ágnes

Erdei iskola

2007. március 19-23 között erdei iskolában voltunk.

Első nap meglátogattuk az Aggteleki-cseppkő barlangot. Gyönyörű termeiben sokáig bolyongtunk, közben megcsodáltuk a különböző színű és formájú cseppkőveket. Utána bejár-

tuk az egyik hosszú tanösvényt. Ez a túra állomásokra volt osztva. Az egyik állomás az Ördögszántás nevezetű köves domboldalon volt. Nekem ez tetszett a legjobban. Késő délutánra elértünk a szálláshelyre, ahol lepakoltunk, elfogyasztottuk az ebédet, lezuhanyoztunk és lefeküdtünk. Másnap lementünk Jósfafele és jártunk Szögligeten. Harmadik napon a Szádvárhoz vezető úton indultunk Derenkre, egy régi romos iskolához, majd vissza a szállásra, a Szalamandra házba. A negyedik nap elmentünk Szögligetre kérdegetni a falu népet a településről. Csoportokra osztottak minket már az elején. Három csapat volt összesen. Na és még a harmadik napon délután sütöttünk szalonnát, fociztunk, és este volt bátorságpróba. A túrák során láttunk három szalamandrát és ötöt kiláptva az út közepén. Utolsó azaz negyedik nap összecsomagoltunk, kisétáltunk a szállásról Szögligetre a buszmegállóhoz. Felszálltunk a buszra és hazajöttünk. Izgalmas és fárasztó négy napot élhettünk át az erdei iskolában.

Kondás Krisztina

RENDEZVÉNYSOROZAT

2007. április 18. (szerda) IDŐSEK NAPJA

Rövid figyelemfelkeltő: Településünkön hagyomány, hogy az Önkormányzat ünnepélyes keretek között az időseket kulturális műsorral köszönti és látja őket vendégül.

2007. április 29. (vasárnap)

BORVERSENY ÉS SÜTEMÉNYSÜTÉSEK VERSENY

Rövid figyelemfelkeltő: A boros gazdák több évre visszatekintő rendezvénysorozata a szőlő- és borkultúra hagyományaira épül. A rendezvény keretében sor került a helyi borok és sütemények minősítésére is. A nap zárásaként közös rendezvény keretében kerül sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, majd a kötetlen beszélgetésre, szórakozásra.

2007. május 4. (vasárnap) ANYÁK NAPJA

Iskolai rendezvény

2007. május 13. (vasárnap)

GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONYNAPI TEMPLOMBÚCSÚ ÉS NAGYSZABÁSÚ KIRAKODÓVÁSÁR

Rövid figyelemfelkeltő: Már szombat este kezdődik a program a szokásos zártkörbúcsú bállal, majd folytatódik vasárnap a Felső-Bódva-völgy egyik legnagyobb tavaszi egyházi eseményével a templombúcsúval, sok-sok látogatóval a határon innen- és túlról.

2007. június 2. (szombat) VIII. ARDÓI FALUNAP ÉS HATÁRMENTI TALÁLKOZÓ

Rövid figyelemfelkeltő: Visszatérő hagyomány, hogy az év június első hétvégéjén kerül megszervezésre a faluünnep. A falunap keretében játékos sport- és ügyességi vetélkedők, gyermeknap, játszótér és kirakodóvásár, a Bódva-völgyi művészeti csoportok (népdalkörök és néptánc-együttesek) kulturális bemutatója, közben szűz vendégkönyv zenei koncertjével a Gedeon-kúriában időszaki kiállítás és a kézművesházban bemutató, mindeközben pedig a

Hidvégárdóiak Baráti Körének találkozója kerül megszervezésre. A szombati napot hajnalig tartó zártkörű bál zárja a M. vel. dési Házban.

Takács Nándor: Napáldoztán

Nézd csak ezt a képet, a leáldozó napot!
 Bár fáradt, de csillog, várja a holnapot.
 Hisz' míg ki nem alszik, tudja, hogy visszatér,
 Nincs számára más út, nincs több, csak ennyi tér.

Lásd, ilyenek vagyunk hát, bár fényünk már enyész,
 Hajtóerőül bennünk burjánzó vágó tenyész.

El-elmegyek T. led, egedr. I. lebukva,
 Hideg csillagok közt fázósan, vacogva,
 H. I. égítéstként, sírva kínom-fényt I,
 Vissza-visszanézve sorsunk peremér. I.

S. amiként r. t. napot visszahoz a törvény,
 Úgy húz-ránt szerelmem, mint gallyat az örvény.

Vissza! Vissza Hozzád! Fényedben fürödni!
 Kihúnyó fényemben Téged megfürdetni!
 S. ha végleg kialszik, Benned megpihenni.

Fejtörő

A húsvét jegyében készítettünk fejtörőt, akit érdekel és megoldja megfejtésével nyereségre pályázhat.

A megfejtéseket leadni 2007. április 12-én 16 óráig a Polgármesteri Hivatalban külön erre a célra kialakított urnába lehet. Mindkét rejtvényt külön lapon kell leadni.

Nagyobbacsokknak!

A lóugrás szabályai szerint fejtsetd meg a rejtvényt! Egy húsvéthoz kapcsolódó motívumot és szerzőjét rejtettük el. A húsvéti nyusztól indulj el!

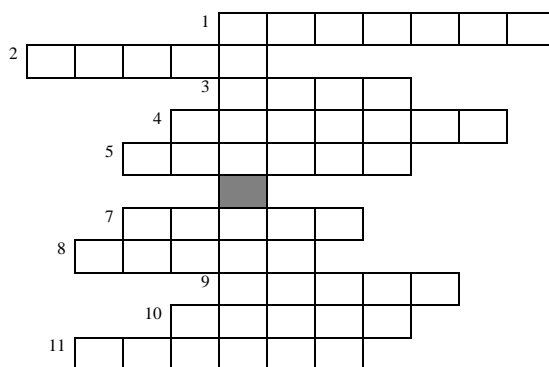
A	L	O	D	
T	R	V	E	L
	C		A	O
A	U	O	S	O
S	Ó	N		R

Hosszú hétvégék az évben

2007-ben hat olyan szombat is lesz, amikor dolgozni kell – igaz, emiatt ugyanannyi hosszú hétvége jár majd. Az elképzeléseknek megfelelően:

1.	március	10., szombat	munkanap,
		16., péntek	pihen nap,
2.	április	21., szombat	munkanap,
		30., hétfő	pihen nap,
3.	október	20., szombat	munkanap,
		22., hétfő	pihen nap,
4.	október	27., szombat	munkanap,
	november	02., péntek	pihen nap,
5.	december	22., szombat	munkanap,
		24., hétfő	pihen nap,
6.	december	29., szombat	munkanap,
		31., hétfő	pihen nap.

Gyermekeknek!

- 1., A szentlélek eljövételének ünnepe
- 2., Ezzel is locsolkodhatunk
- 3., Vörös bundájú négy lábú állat (ravasz)
- 4., Ezen a helyen feszítették keresztre Jézust
- 5., Jézus feltámadásának ünnepe
- 7., A mennyország kapujának őrzője
- 8., Annak az embernek a keresztnéve, aki segített Jézusnak a keresztcipelésben
- 9., Az áruló tanítvány neve
- 10., Jézus anyja
- 11., Húsvéti nagyfülű állat

Miért piros a húsvéti tojás?

Egy eredetmonda szerint egy asszony éppen a tojásokat szedte össze a kötényébe a tyúkok fészkeiből, amikor Jézus feltámadásának hírére meghallotta. A kötényébe rakott tojásokkal sietett a szomszédokhoz, hogy elmondja a jó hírt. Ott azonban kételkedve fogadták:

– Úgy támadt fel ő, mint ahogy piros a tojás a kötényedben – mondták neki tréfásan.

Erre a hírhozó asszony a kötényébe nézett, és csodálkozva látta, hogy minden tojás megpirosodott. Ennek a csodás eseménynek az emlékezetére festik a húsvéti tojást pirosra.

AZ EDELENYI KÖRZETI LABDARÚGÓ SZÖVETSÉG 2007. ÉVI TAVASZI SORSOLÁSA

	Dátum	nap	Mérkőzés	Hejszín	FELNŐTT		IFI	
					Eredmény	Pont	Eredmény	Pont
1.	03.31. 15 ⁰⁰ ó.	szombat	Meszés - Hidvégárdó	idegenben	4 : 2	0	1 : 3	3
2.	04.07. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Borsodszirák - Hidvégárdó	idegenben				
3.	04.14. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Hidvégárdó - Rudabánya	ittthon				

4.	04.21. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Szendr lád -Hidvégárdó	idegenben				
5.	04.28. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Hidvégárdó - Szendr	itthon				
5.	05.05. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Meszés - Hidvégárdó	idegenben				
5.	05.13. 16 ⁰⁰ ó.	vasár-	Hidvégárdó - Borsodszirák	itthon				
5.	05.19. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Rudabánya - Hidvégárdó	idegenben				
5.	05.26. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Hidvégárdó - Szendr lád	itthon				
5.	06.02. 16 ⁰⁰ ó.	szombat	Szendr - Hidvégárdó	idegenben				

Hidvégárdói Krónika

Id szakos közéleti újság. Felelős kiadó: Hidvégárdó Polgármesteri Hivatala. e-mail: telenet@t-online.hu
Megjelenik Hidvégárdó községben az Önkormányzat támogatásával (3768 Hidvégárdó, Tornai út 106. Tel./fax: 06-48/450-001)
Főszerkesztő : Kovács Lászlóné. A szerkesztésben közreműködött: Derján Józsefné, Molnár Attila és Viszóczy László.
A nyomtatást készítette: a TELEHÁZ Hidvégárdó, Tornai út 54. Készült 400 példányban.